

Προς: Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής
Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.
Υπουργείο Οικονομικών
Υπουργείο Εσωτερικών

Κοιν: Γραφεία Τύπου πολιτικών κομμάτων
ΜΜΕ

Αθήνα, 26/6/2020

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

«Και πάλι για την σχεδιαζόμενη προμήθεια αδειών Λογισμικού από το Ελληνικό Δημόσιο»

Αξιότιμοι Κύριοι.

Όχι πολύ καιρό πριν, η Ένωσή μας είχε αναδείξει την σπατάλη 37,2 εκ. ευρώ εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου για προμήθεια λογισμικού από πασίγνωστο κολοσσό του χώρου¹. Όλα αυτά -γράφαμε και τότε- συνέβαιναν σε μια εποχή που η χώρα μας ακόμα προσπαθούσε να ξεπεράσει τις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που σοβεί από το 2010. Στους λίγους μήνες που πέρασαν από τη δημοσίευση της παραπάνω καταγγελίας μας (6 Ιαν. 2020), μεσολάβησε και η πανδημία του COVID-19 με τις αναμενόμενες επιπτώσεις της **και** στην οικονομία. Χαρακτηριστικά να πούμε πως οι πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις αναφέρονται σε **8% ύφεση** για την Ελλάδα².

Τίποτε όμως από τα παραπάνω δεν φαίνεται να προβληματίζει (πόσο μάλλον να πτοεί) τους Κυβερνώντες, οι οποίοι φαίνεται πως αποφάσισαν ότι εκείνα τα 37,2 εκ. δεν ήταν αρκετά και γι' αυτό σήμερα ανεβάζουν την εν λόγω δαπάνη στα **48,3 εκ. ευρώ**³, δηλαδή περίπου κατά **29,8%** περισσότερα σε σχέση με όσα ήμασταν έτοιμοι να πληρώσουμε **πριν** την πανδημία! Κι όλα αυτά ενώ υπάρχει **δωρεάν Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα** (Λειτουργικό Σύστημα, σουίτα εφαρμογών γραφείου **και** Συστήματα RDBMS). Λογισμικό δηλαδή όπως αυτό που σχεδιάζεται να αγοραστεί από την Microsoft έστω και μέσω του -όχι πια Ελληνικού, οπότε τα χρήματα δεν θα επενδυθούν εδώ- ΟΤΕ. Παραπέμπουμε λοιπόν πάλι (όπως και φέτος τον Ιανουάριο) στο Λ/Σ Linux⁴, στο

LibreOffice⁵ και στην πληθώρα επιλογών από σχεσιακά ή μη συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων (όπως MySQL, MariaDB, PostgreSQL, MongoDB, κτλ.), για των οποίων τόσο την προμήθεια, όσο και τις άδειες χρήσης δεν χρειάζεται να πληρώσει κανείς απολύτως τίποτα! Ειδικότερα στο μερίδιο της αγοράς που αφορούν σε διακομιστές (servers), τα Linux, FreeBSD, MySQL, PostgreSQL, κ.ά. έχουν πλέον αποδείξει ότι πρόκειται για **σοβαρές** εναλλακτικές λύσεις των κλειστών/ιδιοταγών λογισμικών της Microsoft ή Oracle στον χώρο της επιχειρησιακής λειτουργίας. Πρόσφατο παράδειγμα είναι η μετάβαση από κλειστό σύστημα βάσης δεδομένων (IBM DB2) σε ανοικτού κώδικα βάση τύπου NoSQL (MongoDB) για τον παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό HSBC⁶.

Οι Έλληνες φορολογούμενοι πολίτες, σήμερα, έχοντας βιώσει τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης και των Μνημονίων του 2010, μεσούσης της πανδημίας του κορωνοϊού, καλούνται να πληρώσουν σε σύμβαση Δημοσίου **περισσότερα** από όσα θα πλήρωναν στις αρχές του χρόνου, συνολικά δηλ. **48,3 εκατ. ευρώ** μαζί με το ποσό προαίρεσης (επέκταση προμήθειας), για προμήθεια αδειών λογισμικού **που υπάρχουν και δωρεάν!** Κι όλα αυτά βρίσκονται εις γνώσιν όλων των αρμοδίων από φέτος τον Ιανουάριο.

Απ' τον καιρό δηλαδή που γράφαμε: «[...] η χώρα μας, **δεν** προτίθεται να αγοράσει **το ίδιο** το Λογισμικό, αλλά σημαντικό πλήθος **αδειών** γι' αυτό. Με άλλα λόγια, είναι προφανές πως εδώ και χρόνια, στο Ελληνικό Δημόσιο χρησιμοποιείται **παράνομο** ή αλλιώς **“πειρατικό”** όπως λέμε λογισμικό (χωρίς άδεια χρήσης δηλαδή) και τώρα:

α) Το ομολογούμε δημοσίως και β) προσπαθούμε να πληρώσουμε την εταιρεία που κατέχει τα πνευματικά δικαιώματα για να το νομιμοποιήσουμε πριν “μας πιάσουν”».

Δυστυχώς όμως, τα προαναφερθέντα αποτελούν μόνο την “κορυφή του παγόβουνου”. Κι αυτό καθώς το πρόβλημα δεν είναι απλώς τα χρήματα που ξοδεύονται αυτήν τη στιγμή, αλλά ότι ουσιαστικά δεσμευόμαστε στο να διαθέτουμε και τα επόμενα χρόνια παρόμοια κονδύλια σε διαρκή βάση, οδηγώντας σε οικονομική αιμορραγία. Επιπλέον, με τις επιλογές αυτές δεσμεύουμε τη λειτουργία και τις δυνατότητες της Δημόσιας Διοίκησης, και συνεπώς της Πολιτείας, στις δυνατότητες αλλά και επιλογές-επιδιώξεις μιας πολυεθνικής εταιρείας. Αυτό οδηγεί αυτόματα σε άμεση εξάρτηση-έλεγχο σε όλους τους τομείς αφού τα πάντα επηρεάζονται από την Δημόσια Διοίκηση (πολιτική, οικονομία, ασφάλεια πληροφοριών και κοινωνία, αστυνομία-στρατός-εθνική ασφάλεια

κλπ). Ενδεικτικά να υπενθυμίσουμε εδώ ότι η πλέον σύγχρονη έκδοση του Microsoft Office, το MS Office 365, λειτουργεί στο “σύννεφο” (cloud) της δημιουργού εταιρείας⁷. Ας σκεφθεί λοιπόν κανείς πόσα Terabytes, αν όχι Petabytes, εγγράφων του Ελληνικού Δημοσίου θα είναι διαρκώς (24/7) προσβάσιμα μέσω το διαδικτύου, δηλαδή ο εκάστοτε DPO της όποιας υπηρεσίας, θα έχει ένα ακόμη θέμα, έναν ακόμη παράγοντα να τον απασχολεί και συγκεκριμένα την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των εγγράφων αυτών.

Σε καθαρά επιχειρησιακό επίπεδο, τα γενικά οφέλη δεν περιορίζονται μόνο στο οικονομικό τμήμα και ειδικά στο μηδενικό κόστος προμήθειας, αλλά επιπλέον στο, σαφώς χαμηλότερο, κόστος συντήρησης των αντίστοιχων συστημάτων όταν βασίζονται σε λογισμικό με μεγάλη απήχηση και κοινότητα υποστήριξης (community base) όπως κάνει, για παράδειγμα, το Ubuntu, μια από τις πιο δημοφιλείς διανομές Linux, το οποίο είναι εφάμιλλο αυτού των μεγαλύτερων πολυεθνικών εταιρειών λογισμικού παγκοσμίως.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα υπάρχοντα στατιστικά (Alexa), σήμερα πάνω από το 96% του ενός εκατομμυρίου των μεγαλύτερων Internet servers βασίζονται σε κάποια έκδοση Linux, ενώ μόλις 1.8% - 1.9% αντίστοιχα σε διακομιστές με άλλο ανοιχτό λογισμικό (π.χ. FreeBSD) ή “κλειστά” Λ/Σ (π.χ. εκδόσεις των Windows). Αντίστοιχα: Η χρήση **Ελεύθερο Λογισμικό/Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ)**, αντί κλειστού τέτοιου σε πακέτα υποστήριξης συγκεκριμένων τομέων ή δραστηριοτήτων (όπως π.χ. λογιστικά πακέτα, εφαρμογές γραφείου, σχολικά εργαστήρια κλπ), συνιστά βέλτιστη οικονομοτεχνική λύση για τροποποιήσεις και επεκτάσεις με αμεσότητα υλοποίησης σε εγχώρια βάση και με βάθος χρόνου.

Αξίζει λοιπόν να ξεκινήσει **και** στην χώρα μας μια προσπάθεια για την μετάβαση των υπηρεσιών του Δημοσίου σε ΕΛ/ΛΑΚ⁸ όπως έχει γίνει σε πολλά άλλα κράτη εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης⁹, εγκαινιάζοντας έτσι μια υψηλή Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική σαν αυτή που, εδώ και 15 χρόνια, έχει προτείνει η ΕΠΕ¹⁰. Για τον λόγο αυτό καταθέτουμε τις ακόλουθες εφαρμοστέες προτάσεις για άμεση μετάβαση της Δημόσιας Διοίκησης στο ΕΛ/ΛΑΚ:

1. Η δημιουργία και η διακίνηση όλων των εγγράφων της Δημόσιας Διοίκησης πρέπει να γίνεται με μορφότυπους ανοιχτών προτύπων που έχουν προτυποποιηθεί από το

Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO). Ανεξάρτητα από το αν η Δημόσια Διοίκηση χρησιμοποιεί το MS Office ή το LibreOffice ή οποιοδήποτε άλλο λογισμικό γραφείου, θα πρέπει υποχρεωτικά όλα τα έγγραφα να δημιουργούνται σε Open Document Format (ODF) και να διακινούνται σε ODF και PDF. Οι μορφότυποι που δεν αποτελούν ανοικτά πρότυπα ή είναι μερικώς ανοικτοί, όπως π.χ. doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx και άλλοι παρόμοιοι, δεν επιτρέπονται εφεξής στη δημιουργία κανενός εγγράφου.

2. Όλοι οι υπολογιστές της Δημόσιας Διοίκησης θα πρέπει υποχρεωτικά να χρησιμοποιούν open source browser (π.χ. Firefox).
3. Όλα τα web-based λογισμικά τα οποία αγοράζει η Δημόσια Διοίκηση θα πρέπει υποχρεωτικά να λειτουργούν **βέλτιστα** σε open source browser (π.χ. Firefox). Δεν θα επιτρέπεται το λογισμικό να προτείνει για βέλτιστη λειτουργία περιηγητή ο οποίος δεν είναι ΕΛΛΑΚ.
4. Όλοι οι ιστότοποι και οι ιστοσελίδες της Δημόσιας Διοίκησης θα πρέπει να υλοποιούνται για βέλτιστη προβολή σε open source browser (π.χ. Iceweasel).
5. Όλοι οι διαγωνισμοί για θέσεις δημοσίου οι οποίοι απαιτούν γνώσεις χειρισμού λογισμικού γραφείου (MS-Office suite) θα πρέπει εφεξής να υποβάλλουν τους υποψήφιους σε εξετάσεις, ή να απαιτούν πιστοποιητικό, που καλύπτει κατ' ελάχιστο τη γνώση του LibreOffice ή OpenOffice. Πιστοποιητικά τα οποία πιστοποιούν γνώσεις αποκλειστικά και μόνο σε κλειστές εφαρμογές, όπως π.χ. MS Office, δεν θα είναι επαρκή αν δεν καλύπτουν και το LibreOffice ή OpenOffice.
6. Σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από το Νηπιαγωγείο μέχρι το Πανεπιστήμιο, η διδασκαλία της χρήσης Η/Υ επιβάλλεται να γίνεται με εφαρμογές ΕΛ/ΛΑΚ (π.χ. LibreOffice, Firefox, Tux Paint κ.α.) ακόμη και εάν οι υπολογιστές που χρησιμοποιούνται διαθέτουν λογισμικό κλειστού τύπου (π.χ. MS Office, Internet Explorer, MS Paint κ.α.)

Ολοκληρώνουμε και αυτή μας την παρέμβαση με την ευχή να μην παραμείνει (για κάποιους) η Ένωσή μας μία ακόμη «φωνή βοώντος εν τη ερήμω» καθώς αυτό, μόνο θλιβερές συνέπειες είχε -και θα συνεχίσει να έχει- για τον τόπο.

Στη διάθεσή σας,

Με εκτίμηση,

Το ΔΣ της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας (ΕΠΕ)

Η Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Γενικός Γραμματέας	Ο Ειδικός Γραμματέας	Ο Ταμίας
Χαρά Ξανθάκη proedros@epe.org.gr	Δημήτρης Κυριακός antiproedros@epe.org.gr	Χάρης Γεωργίου gen_grammateas@epe.org.gr	Φώτης Αλεξάκος eid_grammateas@epe.org.gr	Γιάννης Φάκας tamias@epe.org.gr

Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας, Τ.Θ. 13801, Τ.Κ. 10310, Αθήνα
Email: info@epe.org.gr – Τηλέφωνο: 698 172 3690

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- 1 Σχετικά με την σχεδιαζόμενη προμήθεια Λογισμικού από το Ελληνικό Δημόσιο: <https://is.gd/OCFRhi>
- 2 Ύφεση 8% για την ελληνική οικονομία το 2020 "βλέπει" ο ΟΟΣΑ: <https://is.gd/ZEl41n>
- 3 Στην επόμενη φάση περνά ο διαγωνισμός για το έργο «Προμήθεια Αδειών Λογισμικού μέσω Εταιρικής Σύμβασης (Enterprise Agreement)»: <https://is.gd/n7hYPj>
- 4 Linux and the GNU System (by R. Stallman): <https://www.gnu.org/gnu/linux-and-gnu.en.html>
- 5 The Document Foundation. Libreoffice: el.libreoffice.org
- 6 HSBC moves from 65 relational databases into one global MongoDB database: <https://is.gd/Ta07tp>
- 7 Microsoft 365 για επιχειρήσεις: <https://is.gd/6OMSrX>
- 8 Philosophy of the GNU Project: <https://www.gnu.org/philosophy/philosophy.html>
- 9 Linux και ελεύθερο λογισμικό για την πόλη του Μονάχου (<https://is.gd/lbviPU>), Η Βαρκελώνη πετάει τα Windows για συστήματα Linux (<https://is.gd/BTTgOH>), Peru's bill: "Use of Free Software in government agencies" (<https://opensource.org/docs/bill-EngTrans.php>)
- 10 Δημόσια Παρέμβαση της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας στη Δημόσια Διαβούλευση για την Ψηφιακή Στρατηγική της Χώρας 2006-2013: <https://is.gd/bqYDfr>